

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЄВРАЗІЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРАВНИЧИХ ШКІЛ ТА ПРАВНИКІВ

КОНСТИТУЦІЙНІ ЦІННОСТІ: *правова природа та практика реалізації*

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної
конференції
(м. Хмельницький, 17 травня 2019 року)

ЧАСТИНА 2

*присвячений світлій пам'яті
доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрНУ,
першого Голови Конституційного Суду України
Леоніда Петровича Юзькова
та з нагоди присвоєння
Хмельницькому університету управління та права його імені*

м. Хмельницький
2019

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЄВРАЗІЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРАВНИЧИХ ШКІЛ ТА ПРАВНИКІВ

*«Конституційні цінності:
правова природа та практика
реалізації»*

Збірник тез

*Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Хмельницький, 17 травня 2019 року)*

Частина 2

присвячений світлій пам'яті
доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрНУ,
першого Голови Конституційного Суду України
Леоніда Петровича Юзькова
та з нагоди присвоєння
Хмельницькому університету управління та права його імені

м. Хмельницький
2019

УДК 342(477)

К 65

К 65 Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації» (м. Хмельницький, 17 травня 2019 року). [у 2-х част.]. – Частина 2. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 307 с.

ISBN 978-617-7572-22-9 (повне зібрання)

ISBN 978-617-7572-24-3 (частина 2)

*Рекомендовано до друку
вченою радою Хмельницького університету управління та права
імені Леоніда Юзькова
(протокол № 12 від 21 червня 2019 року)*

У збірнику представлені доповіді, які були подані на Міжнародну науково-практичну конференцію «Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права 17 травня 2019 року і була присвячена світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова та з нагоди присвоєння Хмельницькому університету управління та права його імені.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: «Ціннісний вимір права: здобутки та перспективи», «Цінності як фундамент сучасної демократичної Конституції», «Конституційні цінності в практиці Конституційного Суду України», «Доктрина конституційних цінностей професора Л. П. Юзькова».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації» не завжди поділяє думку учасників конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 342(477)

© Колектив авторів, 2019

© Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019

ISBN 978-617-7572-22-9 (повне зібрання)

ISBN 978-617-7572-24-3 (частина 2)

Семенцова Олена Володимирівна

*доцент кафедри менеджменту і адміністрування
Українського державного університету залізничного транспорту
(м. Харків, Україна)*

КОНСТИТУЦІЙНІ ТА СУСПІЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Конституцією України закріплено низку цінностей, які уособлюють найбільш значимі ідеї та прагнення суспільства, чим і визначається зміст та спрямованість конституційно-правового регулювання, а також національної системи права в цілому.

Найважливіші цінності конституційного рівня закріплено в Преамбулі Конституції України та в конкретних конституційних принципах, закріпленних переважно в розділі I Основного Закону України. Серед них: свобода, права людини, справедливість, моральність, гуманізм, демократія, верховенство права, правове обмеження влади, республіканська форма правління, плюралізм та низка інших основоположних ідей.

Доцільно відзначити, що конституційні цінності міцно пов'язані між собою, адже тільки у загальній взаємодії вони втілюють особливості вітчизняного державотворення та основні ідеї українського суспільства. Вони фактично і є тим, закладеним у право потенціалом, реалізація якого означає утвердження, проведення в життя (через практичне втілення правових норм і інститутів) забезпеченої свободи в суспільстві, праві свобод людини, демократичних засад організації та функціонування державних і громадських інститутів, досягнення прогнозованості та стабільності всього суспільного розвитку.

Цінності виконують найважливіші регулятивні функції в суспільстві. Важливість цих функцій важко переоцінити, оскільки ціннісна предметність є засобом існування людини, адже вона живе в середовищі, яке ми своєю практичною діяльністю наділяємо властивістю бути цінністю, і тільки в цьому середовищі людина здатна жити саме як людина. Суспільство і культуру в самому узагальненому вигляді можна розглядати як саморегулюючу систему цінностей. Вони повідомляють індивіду про оптимальні способи поведінки та засоби досягнення мети, сприяють його соціалізації, орієнтують у суспільному житті, оцінюють його дії, забезпечують заохочення або покарання людини тощо.

Доцільно відзначити, що суспільство в історичному та цивілізаційному розвитку змінює свої орієнтири розвитку та цінності існування. Тому суспільні цінності є елементом формування вітчизняного державотворення

та можуть бути закріплені в Конституції, як це недавно сталося із внесенням змін до Основного Закону України щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору.

Сердечна Ірина Леонідівна

*доцент кафедри цивільного права та процесу
Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова,
кандидат юридичних наук
(м. Хмельницький, Україна)*

ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО ДИТИНИ НА ВИХОВАННЯ

Безспірною є думка, що виховання дитини в сім'ї – це дуже важливий і суттєвий фактор формування особистості дитини [1, с. 232]. Існує й інша позиція, відповідно до якої право на виховання дитини є основним поряд з деякими іншими правами [2, с. 46]. З моменту народження в людини виникає потреба в їжі, одязі, сприятливих для фізичного здоров'я умов, також дитина потребує духовного розвитку, основою якого є виховання. Якщо дитина цього не отримує, вона не може бути учасником суспільних відносин. Саме тому держава зацікавлена в нормальному розвитку підростаючого покоління і надає їм право на виховання [3, с. 318].

У науковій літературі висловлюється думка, що поняття виховання як процес впливу на особистість дитини, з метою підготовки її до правильної соціалізації, включає в себе покладення на осіб, які її виховують, широкого кола обов'язків, більша частина яких має немайновий характер і полягає у здійсненні нагляду за дитиною, її вихованні та спілкуванні з нею. Передбачені законодавством обов'язки з представництва і захисту інтересів дітей поняттям «виховання» не охоплюються [4, с. 108-109].

Виховання як складний процес характеризується багатогранністю та особливою увагою з боку суспільства. Сутність права на виховання полягає в створенні підстав для нормального фізичного та морального розвитку дитини. Ядром поняття «право на виховання», його сутністю є термін «виховання», яке за допомогою нормативного закріплення отримує нові ознаки [5, с. 16].

Перш ніж дослідити право на виховання дитини, слід з'ясувати, що розуміють під поняттям «виховання». Відповідно до тлумачного словника виховання – це сукупність знань, культурних навичок, поглядів, що

ЗМІСТ

Матковська І. Д., Матковський Б. А. Характеристика верховенства Конституції Л. П. Юзькова.....	3
Матушкіна І. В. Право на вільний розвиток особистості як основна конституційна цінність у сучасних демократичних конституціях.....	5
Мельник Н. В. Поняття, зміст та аспекти державного суверенітету.....	8
Мерник А. М. Співвідношення інтересів особистості і держави в умовах особливих режимів.....	10
Михайлова І. Ю. Реалізація принципу соціальної справедливості в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.....	13
Мілова Т. М. Рішення та висновки Конституційного Суду України: окремі аспекти.....	16
Мірошниченко М. І. Перспективний конституційний процес в Україні: проблема імплементації вітчизняного досвіду.....	20
Місінкевич А. Л. Фермерське господарство як основа аграрного ладу України.....	24
Місяць А. П. Конституційні цінності як основа демократичного суспільства.....	28
Мішина Н. В. Громадянське суспільство як конституційна цінність.....	31
Мяловицька Н. А., Лазаренко К. О. Науковий доробок світоча новітнього українського конституціоналізму – академіка Л. П. Юзькова.....	33
Налуцишин В. В. Ціннісний вимір соціальної держави.....	36
Небельська В. М. Політико-правові передумови становлення та розвитку інституту конституційного контролю.....	41
Овсіичук О. Г. Заборона цензури як нормативно-правова гарантія особистих прав і свобод людини та громадянина.....	44
Оксанюк О. А. До питання про права, які виникають із режиму окремого проживання подружжя у сімейному праві.....	48
Олійник В. С. Деякі проблеми реформи місцевого самоврядування в Україні та шляхи їх вирішення.....	51
Олійник У. М. «Сутність поняття «конституційна цінність» в сучасній Україні.....	56
Павленко В. С. Уголовная ответственность за незаконное обогащение.....	59

Панченко С. В. Поняття та ознаки звичаю як джерела регулювання суспільних відносин	62
Пасенюк О. М. Побудова адміністративних судів – одне із найважливіших досягнень судової реформи в Україні	67
Паславська Ю. В. Філософсько-правові засади свободи.....	77
Петрасюк І. М. Демократичність виборів як конституційна цінність: європейський досвід та Україна	82
Підлісна Т. В. Модернізація публічного управління: комунікативний аспект	86
Пилипенко Н. С. Процессуальная деятельность КТС по законодательству Республики Беларусь	90
Плисюк Н. М. Життя людини – найвища соціальна цінність в Україні.....	94
Поліганський В. С. Поняття електронного уряду з позиції теорії права ..	97
Попович Т. П. Категорія «цінності» у правовому вимірі: окремі аспекти.....	101
Присяжнюк М. П. Право світогляду і віросповідання: сучасний стан та перспективи	105
Процько М. І. Форми адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування України в історичній ретроспективі	109
Пунда О. О. Особиста свобода людини – базова правова цінність.....	112
Рижук І. В. Принцип несумісності мандату парламентарія: досвід зарубіжних країн	115
Ричина А. Я. Проблемні аспекти законодавчого регулювання інституту конституційної скарги	118
Розвадовський В. І. Роль Л. П. Юзькова у становленні української держави як конституційної цінності.....	122
Романюк О. О. Реалізація конституційної цінності: свобода слова в мережі Інтернет.....	126
Руденюк Д. С. Конституційні цінності та сучасна демократія України	129
Рябовол Л. Т. Базові цінності як складник засад/основ конституційного ладу України.....	133
Сабаревська М. А. Зарубіжний досвід організації систем адміністративної юстиції і можливості його використання в Україні	137
Савенко М. Д. Підстави прийняття нової конституції.....	141
Савчин М. В. Конституція і політика: виклики сучасній конституційній демократії.....	152

Савчук Н. С. Проблемні питання здійснення конституційного контролю змін та доповнень до конституції України	161
Сакір-Молочко Н. В. Виборче право: аксіологічний вимір.....	164
Самофалов Л. П. Право – основа правового виховання особистості.....	168
Самсін І. Л. Тлумачення податкового законодавства Конституційним Судом України	171
Семенцова О. В. Конституційні та суспільні цінності як елемент формування вітчизняного державотворення.....	175
Сердечна І. Л. Особисте немайнове право дитини на виховання.....	176
Серьогіна В. В. Право на мирні зібрання та його обмеження: український та зарубіжний досвід правового регулювання	181
Синчак В. П. Сплата податків як конституційна цінність демократичного суспільства	185
Скачкова К. А. Роль міжнародних стандартів професійної етики для прокурорів в Україні	187
Словська І. Є., Царенко С. І., Царенко О. М. Участь Державної прикордонної служби України в операції Об'єднаних сил.....	190
Станік С. Р. Прогрес чи стабільно: конституційно-правова відповідальність парламентаріїв.....	194
Стецик Н. В. Гідність людини як підстава обмеження прав та свобод людини (на матеріалах європейської прецедентної судової практики)	198
Сторожилова У. Л. Цінності як фундамент демократичної держави нового покоління	201
Сторожук І. П. Інститут «державного втручання» як врівноважуюча противага децентралізації	202
Таранова Т. С. Конституційно-обеспечительные процедуры алиментных обязательств родителей в отношении несовершеннолетнего ребёнка	207
Терещенко Т. В. Забезпечення економічної безпеки як конституційна функція держави	210
Тимофєєва Л. Ю. «Конституційні основи кримінально-правової політики	213
Ткач Т. О. Необхідність ратифікації Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) в Україні.....	218
Токар А. М. Забезпечення виконання суспільно корисних робіт як гарантія права особи на отримання аліментів.....	222
Трач О. М. Судові витрати як складова доступності до правосуддя в цивільних справах.....	226

Требик Л. П. Напрями розвитку особистості сучасного керівника регіонального рівня.....	231
Тручковська А. В. Референдум як політичний інститут в умовах сучасної демократії».....	234
Туровець Ю. М. Право на конституційну скаргу: «помилитися не можна, писати правильно».....	238
Фаст О. Ф. Отдельные аспекты реализации справедливости в гражданском праве в условиях формирования правового государства.....	242
Хеленюк С. Ю. Реформа децентралізації: досвід зарубіжних країн.....	245
Хлопов А. О. Цінність права людини на приватність, яке гарантоване Конституцією України в розрізі проблемних питань статті 359 Кримінального кодексу України.....	248
Хмарук Т. В. До питання класифікації актів конституційної юстиції в Україні.....	252
Цимбалюк В. С. Ціннісний вимір права у науково-освітній політиці України: здобутки, недоліки та перспективи.....	256
Чорна Ж. Л. Окремі питання заповіту з умовою.....	260
Чудик-Білоусова Н. І. Конституційні гарантії добровільного соціального забезпечення.....	264
Шаптала Н. К. Аксіологічні та онтологічні характеристики доказування у конституційному судовому процесі у справах за конституційними скаргами.....	267
Шепета В. Ю. Конституційні цінності як елемент правової культури.....	272
Щербанюк О. В. Конституційні цінності як судово-правовий фактор вирішення соціальних конфліктів.....	274
Шикір Д. О. Основні засади та цінності реформування місцевого самоврядування в Україні.....	279
Шошин С. В. Использование международных документов в качестве источников национального права в современных условиях.....	283
Шутяк Д. С. Правове регулювання права на здійснення митної брокерської діяльності.....	287
Яворська О. С. Захист особи у зв'язку з опрацюванням її персональних даних: досвід ЄС.....	290
Ярмол Л. В. Свобода вираження поглядів як цінність сучасної демократичної Конституції України.....	294
Ясинская-Казаченко А. В. От истории развития и становления фабрично-заводского законодательства до конституционной защиты социально-трудовых прав работников.....	298

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції**

**КОНСТИТУЦІЙНІ ЦІННОСТІ:
ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ПРАКТИКА
РЕАЛІЗАЦІЇ**

Частина 2

(м. Хмельницький, 17 травня 2019 року)

Відповідальний редактор – *Омельчук О.М.*
Комп'ютерний набір – *Івановська А.М.*
Верстка та дизайн – *Масловська Л.В.*

Підписано до друку 24.06.2019 р. Формат 60×84 1/16
Ум. друк. арк. 17,8. Наклад 77 прим. Зам. № 66.

Віддруковано у Хмельницькому університеті управління та права
імені Леоніда Юзькова.

29013, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, буд. 8
Тел.: (382) 71-75-91
www.univer.km.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення
та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

Серія ДК № 2105 від 21.02.2005 р.